

2015/2352(INI)

12.7.2016

OPINIA

Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i
Bezpieczeństwa Żywności

dla Komisji Prawnej

w sprawie odpowiedzialności, odszkodowań i zabezpieczeń finansowych w
odniesieniu do działalności związanej ze złożami ropy naftowej i gazu
ziemnego na obszarach morskich
(2015/2352(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Nikos Androulakis

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności zwraca się do Komisji Prawnej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina o szkodach dla środowiska spowodowanych wypadkiem na platformie Deepwater Horizon; zwraca także uwagę, że w 2013 r. projekt Castor spowodował około 500 trzęsień ziemi u wybrzeży Tarragony i Castello oraz że dotknęły one bezpośrednio tysiący obywateli europejskich;
2. przypomina tragiczną śmierć 167 pracowników sektora naftowego, którzy zginęli w katastrofie na platformie Piper Alpha u wybrzeży Aberdeen w Szkocji w dniu 6 lipca 1988 r.;
3. zauważa, że od 1988 r. w UE nie wystąpiła większa awaria na obszarach morskich oraz że 73 % produkowanej w UE ropy naftowej i gazu ziemnego pochodzi z państw członkowskich leżących nad Morzem Północnym, których systemy w zakresie bezpieczeństwa na obszarach morskich już teraz uznaje się za funkcjonujące najlepiej na świecie; podkreśla, że EU posiada linię brzegową o długości około 68 000 kilometrów, a liczba instalacji morskich najprawdopodobniej znacznie wzrośnie w przyszłości, zwłaszcza na Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym, przez co niezmiernie pilne staje się pełne wdrożenie i egzekwowanie dyrektywy 2013/30/UE oraz zapewnienie wprowadzenia odpowiednich ram prawnych regulujących całą działalność morską, zanim dojdzie do poważnej awarii; zwraca uwagę, że zgodnie z art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego musi opierać się na zasadzie ostrożności i na zasadzie działania zapobiegawczego;
4. ubolewa, że w dyrektywie 2013/30/UE oraz w dyrektywie 2004/35/UE za „poważne” uznaje się tylko wypadki śmiertelne lub powodujące ciężkie obrażenia ciała, a nie ma w nich wyraźnego odniesienia do poważnej sytuacji jako konsekwencji dla środowiska naturalnego; podkreśla, że wypadek może mieć ogromne skutki środowiskowe, nawet przy braku zgonów lub poważnych obrażeń, z powodu jego skali lub oddziaływania np. na obszary chronione, gatunki chronione czy siedliska przyrodnicze szczególnie wrażliwe;
5. przypomina, że różne analizy, w tym analiza przeprowadzona przez Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego i analiza Wspólnego Centrum Badawczego, określają liczbę wypadków w sektorze ropy naftowej i gazu w Unii Europejskiej na kilka tysięcy, a dokładniej na 9700 w latach 1990–2007; zauważa, że skumulowane skutki takich wypadków, nawet niewielkiej skali, są znaczące i długotrwałe dla środowiska morskiego, i należy je uwzględnić w dyrektywie;
6. pozytywnie ocenia przyjęcie dyrektywy 2013/30/UE w sprawie bezpieczeństwa na obszarach morskich, która stanowi uzupełnienie dyrektywy 2004/35/WE w sprawie odpowiedzialności za środowisko oraz dyrektywy 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, a także ratyfikację przez Radę protokołu morskiego do konwencji barcelońskiej jako pierwszy krok w kierunku ochrony środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa pracowników; przypomina, że termin transpozycji dyrektywy upłynął w dniu 19 lipca 2015 r.; zauważa,

że większość państw członkowskich nie wdrożyła jeszcze istotnych przepisów dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa na obszarach morskich; apeluje do Komisji o zadbanie o rygorystyczne monitorowanie wdrażania tej dyrektywy z myślą o dokonaniu oceny stosowności wprowadzania dalszych zharmonizowanych przepisów dotyczących odpowiedzialności, odszkodowań i bezpieczeństwa finansowego w celu jak najszybszego osiągnięcia poprawy w zakresie zgodności z dyrektywą w sprawie bezpieczeństwa na obszarach morskich, aby skutecznie zapobiegać wszelkim przyszłym awariom;

7. przypomina o potrzebie przeprowadzania i publikowania regularnej analizy ryzyka i oceny oddziaływania na środowisko w przypadku każdej morskiej działalności wydobywczej zgodnie z innymi przepisami UE i dziedzinami polityki takimi jak różnorodność biologiczna, zmiana klimatu, zrównoważone użytkowanie gruntów, ochrona środowiska morskiego, narażenie i odporność na zdarzenia i katastrofy naturalne, a także o potrzebie zapewniania odpowiednich szkoleń pracownikom, zanim wydana zostanie zgoda na taką działalność; domaga się, by Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego wspierała Komisję i państwa członkowskie w opracowywaniu planów działania w sytuacjach nadzwyczajnych; z zadowoleniem przyjmuje stworzenie przez branżę czterech systemów tamujących wyciek ropy (capping stacks), które w razie wypadku mogą ograniczyć wyciek ropy;
8. domaga się przeprowadzenia dostosowanej do potrzeb oceny wpływu na środowisko Arktyki wszystkich działań prowadzonych w tym regionie, gdzie ekosystemy są szczególnie wrażliwe i powiązane ze światową biosferą;
9. podkreśla konieczność zapewnienia szybkich i skutecznych działań zaradczych, w tym odpowiedniej rekompensaty dla wszystkich ofiar zanieczyszczeń oraz wszelkich szkód w środowisku powstałych w wyniku awarii na obszarach morskich, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”;
10. podkreśla konieczność prowadzenia przez państwa członkowskie stałego wyspecjalizowanego monitorowania działalności wydobywczej na morzu, aby zagwarantować, że przeprowadzane są skuteczne kontrole mające na celu zapobieganie poważnym wypadkom i ograniczenie ich wpływu na ludzi i środowisko;
11. zauważa, że chociaż dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa na obszarach morskich zawiera pewne szczególne przepisy dotyczące kwestii związanych z odpowiedzialnością i rekompensatą, to nie wprowadza kompleksowych ram unijnych w zakresie odpowiedzialności; podkreśla potrzebę zapewnienia równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz rekompensaty za szkody powstałe w wyniku wszelkich wypadków mających transgraniczne konsekwencje przy uwzględnieniu faktu, że zgodnie z art. 41 ust. 3 i 5 dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa na obszarach morskich niektóre państwa członkowskie są objęte częściowymi odstępstwami;
12. ubolewa nad tym, że przepisy dotyczące odpowiedzialności karnej związanej z naruszeniem zasad bezpieczeństwa w działalności na obszarach morskich nie są ujednolicone w UE; wzywa Komisję do przedłożenia wniosku w sprawie dodania przestępstw uwzględnionych w dyrektywie w sprawie bezpieczeństwa na obszarach morskich do zakresu dyrektywy 2008/99/WE, gdyż zapewniłoby to dodatkową ochronę;
13. zwraca uwagę, że Komisja zamierza podjąć się systematycznego gromadzenia danych za

pośrednictwem unijnej grupy organów ds. wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego ze złóż podmorskich, aby przeprowadzić bardziej kompleksową analizę skuteczności i zakresu krajowych przepisów dotyczących odpowiedzialności;

14. ubolewa nad faktem, że zakres odpowiedzialności za szkody i straty gospodarcze, który będzie kluczowym instrumentem skutecznego zapewniania bezpieczeństwa na obszarach morskich w Unii, różni się w poszczególnych państwach członkowskich; zwraca się do Komisji o przeprowadzenie oceny konieczności zharmonizowania odpowiedzialności na szczeblu unijnym, mając na względzie transgraniczny charakter tych operacji;
15. jest zdania, że należy ustanowić surowe zasady odpowiedzialności za wypadki podczas działalności na obszarach morskich, aby ułatwić dostęp do wymiaru sprawiedliwości ofiarom (zarówno osobom prawnym, jak i fizycznym), które ucierpiały w wyniku wypadków na obszarach morskich, ponieważ może to stanowić zachętę dla operatorów prowadzących działalność na obszarach morskich do właściwego zarządzania ryzykiem w trakcie realizowanych działań; uważa, że należy unikać limitów odpowiedzialności finansowej;
16. uważa, że wszystkie przypadki udowodnionej odpowiedzialności, a także szczegóły nałożonych kar powinny być upubliczniane, aby zagwarantować wszystkim obywatelom przejrzystość prawdziwych kosztów danej szkody dla środowiska;
17. wzywa państwa członkowskie do zapewniania szczegółowych danych dotyczących wykorzystania instrumentów finansowych oraz odpowiedniego pokrycia szkód wypadków powstałych na skutek prowadzenia działalności na obszarach morskich, w tym wypadków generujących największe koszty;
18. ubolewa z powodu niewystarczającego wykorzystywania finansowych instrumentów zabezpieczających w UE w celu pokrycia szkód powstałych wskutek najbardziej kosztownych wypadków na obszarach morskich; zwraca uwagę, że jednym z powodów może być fakt, iż zakres odpowiedzialności za szkody może sprawiać, że w niektórych państwach członkowskich takie instrumenty mogą nie być konieczne;
19. odnotowuje brak wymogów prawnych w zakresie szczególnych poziomów ochrony w wielu państwach członkowskich; jako że ustanowienie konkretnych kwot na poziomie UE byłoby bezproduktywne, zwraca uwagę na konieczność określenia unijnej metodologii obliczania kwot wymaganych przez władze krajowe, która uwzględniałaby specyfikę działań, lokalne warunki prowadzenia działalności i otoczenie instalacji, w celu zapewnienia właściwego pokrycia szkód wypadków mających transgraniczne skutki;
20. dostrzegając potrzebę zapewnienia odpowiedniej elastyczności w odniesieniu do finansowych instrumentów zabezpieczających, podkreśla konieczność bardziej ujednoliconych przepisów w zakresie weryfikacji, czy forma i kwota oferowanego zabezpieczenia finansowego byłaby adekwatna do pokrycia potencjalnej szkody oraz czy podmioty zabezpieczenia finansowego mogą sprostać zapotrzebowaniu na pokrycie szkód, zachęcając tym samym do wykorzystywania takich instrumentów w proporcjonalny sposób; apeluje do Komisji o przedstawienie wniosków, ponieważ jest to szczególnie ważne z uwagi na transgraniczny charakter tego typu wypadków;
21. zwraca uwagę, że do zabezpieczenia zagrożeń związanych z najbardziej kosztownymi i

rzadkimi wypadkami podczas działalności na obszarach morskich wykorzystane mogą zostać różnego rodzaju instrumenty zabezpieczenia finansowego; wzywa państwa członkowskie do rozszerzenia zakresu mechanizmów zabezpieczenia finansowego akceptowanych przy wydawaniu zezwoleń na prowadzenie działalności na obszarach morskich przy jednoczesnym zapewnieniu adekwatnego poziomu ochrony;

22. wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozważenia wprowadzenia prawnego mechanizmu rekompensaty za wypadki na obszarach morskich, wzorowanego na mechanizmie przewidzianym w ustawie o działalności w branży naftowej w Norwegii, co najmniej w przypadku sektorów, które mogą poważnie ucierpieć, takich jak rybołówstwo i turystyka nadmorska oraz inne sektory niebieskiej gospodarki;
23. wzywa Komisję, by w przypadku uruchomienia postępowania o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego wystąpiła ona przed Komisją Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w celu poinformowania o sprawie i środkach podjętych, aby naprawić działania państwa członkowskiego, którego dotyczy postępowanie.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	12.7.2016
Wynik głosowania końcowego	+: 58 -: 7 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Cristian-Silviu Buşoi, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Alberto Cirio, Birgit Collin-Langen, Mireille D’Ornano, Miriam Dalli, Seb Dance, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Stefan Eck, Bas Eickhout, Eleonora Evi, José Inácio Faria, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Karin Kadenbach, Kateřina Konečná, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Miroslav Mikolášik, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Pavel Poc, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Tibor Szanyi, Nils Torvalds, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Nikos Androulakis, Paul Brannen, Nicola Caputo, Martin Häusling, Merja Kyllönen, Christel Schaldemose, Keith Taylor
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Jiří Maštálka, Maurice Ponga